

CUM ESTE VIAȚA: MICRO-NARATIVE PRIVIND EFECTELE CRIZEI DIN UCRAINA ÎN REPUBLICA MOLDOVA

CUM ESTE VIAȚA: micro-narative privind efectele crizei din Ucraina în Republica Moldova

Autori: Emma Jones, Dumitru Vasilescu, Sergiu Botezatu, Nicoleta Margarint, Rhiannon Davies

Mulțumiri: Alyona Emeliyanenko, Chun Xiao, Charlotte Lenz, Iulia Țvigun

Septembrie 2022

Prezentul raport a fost realizat cu sprijinul financiar al PNUD Moldova. Conținutul publicației este responsabilitatea exclusivă a autorului(lor) și colaboratorilor și nu reprezintă neapărat punctul de vedere al PNUD.

PNUD este organizația lideră a ONU care luptă pentru a pune capăt injustiției provocate de sărăcie, inegalități și schimbarea climei. Implicând o rețea extinsă de experți și parteneri din 170 țări, ajutăm comunitățile să beneficieze de soluții integrate și durabile, pentru oameni și pentru planetă.

Aspecte-cheie

- Atitudine de supraviețuire, cu oameni concentrați pe supraviețuirea de zi cu zi și pe satisfacerea nevoilor de bază mai degrabă decât pe planificarea viitorului sau pe menținerea tradițiilor culturale;
- Luarea deciziilor în mod asertiv și rapid a fost apreciată mai mult decât soluționarea problemelor în mod deliberativ;
- Responsabilitatea pentru situația lor a fost atribuită unui singur individ, dar și refugiații s-au arătat deschiși să își asume responsabilitatea guvernamentală și a comunității;
- În general, oamenii nu s-au simțit victime ale unor prejudecăți pe motiv de identitate națională sau proveniență. Această percepție s-a schimbat însă pentru cei care sunt în căutarea unui loc de muncă, simțindu-se judecați pentru proveniența lor, și în cazul persoanelor de etnie romă, pentru înfățișarea exterioară;
- Sunt necesare mai multă transparență și reguli și procese clare pentru a îmbunătăți situația majorității.

Context

Situația actuală din Ucraina este o criză regională majoră cu implicații potențial dezastruoase pentru stabilitatea europeană și pentru milioanele de persoane care răspund la conflict sau sunt supuse dislocării în urma acestuia. Deciziile din zilele următoare vor modela relațiile internaționale pentru anii următori și vor avea un impact direct asupra vieții a milioane de oameni. PNUD este îngrijorat de efectele de amploare pe care le au tensiunile actuale asupra economiilor din regiune, care deja sunt slăbite de pandemia de COVID-19.

PNUD conduce răspunsul socio-economic la criza în curs din Ucraina, coordonând îndeaproape răspunsul umanitar, cu parteneri precum UNHCR. Biroul de țară al PNUD în Moldova este un factor-cheie în efortul de răspuns regional: Moldova găzduiește cel mai mare număr de refugiați ucraineni pe cap de locuitor, ceea ce are efecte dramatice

asupra bugetului Republicii Moldova. Au fost identificate o serie de servicii pentru refugiați, cum ar fi nevoia puternică de sprijin în furnizarea de servicii esențiale, precum și de consiliere psihologică și asistență juridică. O altă prioritate esențială pentru răspunsul umanitar este consolidarea capacității de absorbție a OSC-urilor locale și a guvernelor care vor primi ajutor.

Metodologia de cercetare

PNUD Moldova a colaborat cu compania Cynefin pentru a explora atât experiențele refugiaților ucraineni din Moldova, cât și ale cetățenilor moldoveni locali. SenseMaker®, un instrument de cercetare etnografică bazat pe metode mixte, a fost folosit pentru a colecta micro-narative despre viața în comunitate. Folosind un marker, respondenții și-au plasat apoi istorioara în jurul unei triade sau diade pentru a furniza date cantitative. Acest lucru permite cercetătorului să identifice grupuri și modele în istorioare. Triadele sunt concepute pentru a explora echilibrul dintre trei concepte interconectate. Fiecare punct de pe triunghi reprezintă locul unde participantul și-a plasat istorioara și, în analiza datelor, modelele și agregările sunt investigate din punct de vedere cantitativ. Diadele, bazate pe Media de Aur a lui Aristotel, sunt concepute ca o formă de testare a ipotezelor ascunse. În analiza datelor, rezultatele sunt afișate sub formă de histogramă în care pot fi observate abaterile de la medie. Respondentul, și nu cercetătorul, este cel care interpretează sensul istorioarei prin intermediul acestor figuri geometrice. Acest lucru este esențial pentru eliminarea prejudecăților cercetătorului. Puterea semnificației este în mâinile participantului, oferindu-ne o imagine sinceră a modului în care oamenii gândesc pe teren. Cercetătorul poate filtra istorioarele de-a lungul liniilor demografice, comparând răspunsurile, de exemplu, în funcție de categoria de vârstă, gen, grup economic și, cel mai important, diferențe și asemănări între răspunsurile localnicilor și ale refugiaților. Această analiză comparativă este posibilă datorită secțiunii de întrebări cu răspunsuri multiple de la sfârșitul sondajului, care este folosită pentru a „tranșa” datele. De exemplu, o triadă sau o diadă individuală poate fi filtrată pentru a afișa numai răspunsurile obținute de la femeile de peste 60 de ani, pentru a le compara cu cele ale bărbaților de peste 60 de ani; răspunsurile femeilor sub 30 de ani cu cele ale bărbaților de aceeași vârstă, și așa mai departe.

O familie se gândește să se mute în Moldova. Ce experiențe le-ați împărtăși pentru a le explica cum se trăiește în comunitatea dvs.? (Nu includeți numele reale ale persoanelor în istorioara dvs.)

A large, empty rectangular text box with a light blue border, intended for respondents to share their experiences.

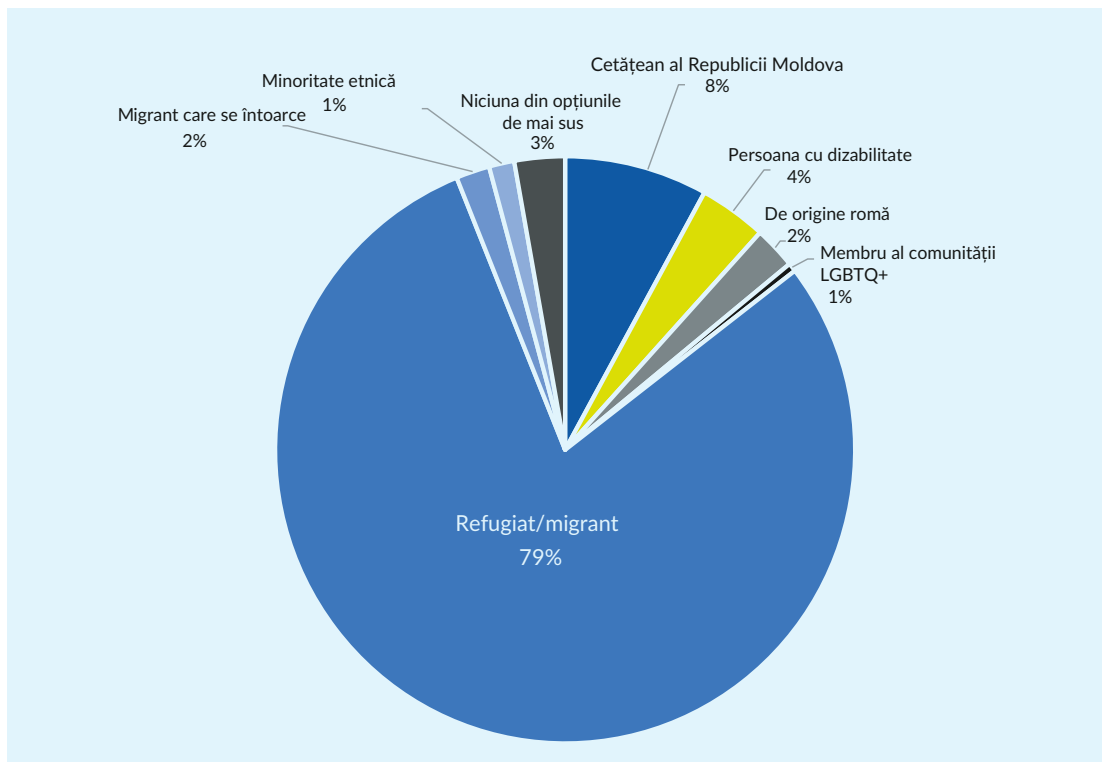
Întrebarea a fost ușor adaptată la mediul local, din acest motiv respondenții au avut întrebări suplimentare. În special, întrebarea a fost formulată atât pentru refugiații ucraineni, cât și pentru moldoveni, însă majoritatea respondenților erau refugiați ucraineni. Aceasta însemna că respondenții întâmpinau dificultăți în a răspunde la întrebare sau întrebarea nu se alinia cu tema pe care doreau ei să o discute cel mai mult. În schimb, au fost adăugate câteva întrebări motivante, care au contribuit semnificativ la obținerea unor relatări din partea refugiaților din Moldova. Acestea includeau: ce părere au avut despre șederea lor în Moldova, de ce au nevoie cel mai mult, ce servicii au folosit cel mai mult sau ar dori să continue să le folosească etc. În cele din urmă, a fost obținută o serie de micro-narative care s-au concentrat pe cele mai importante nevoi ale refugiaților, pe părerile lor despre șederea în Moldova și pe serviciile la care au avut acces, precum și pe percepțiile privind șederea lor.

Constatări demografice

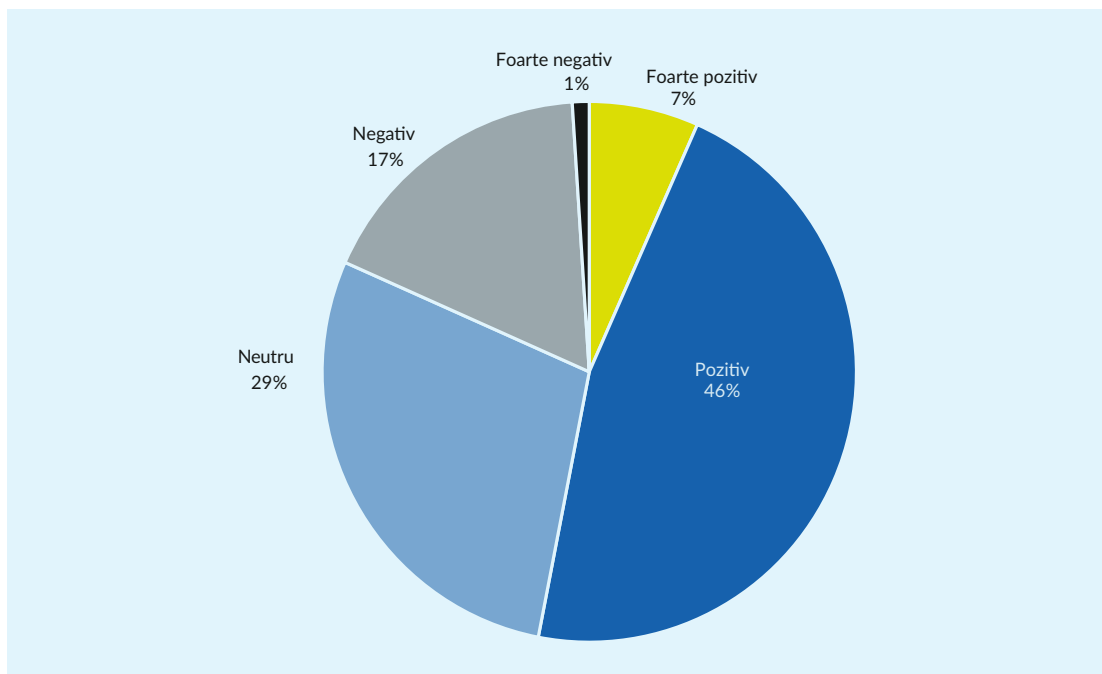
Interviuri pentru colectarea răspunsurilor au fost realizate la centrele pentru refugiați: Moldexpo, Hotel Bălți, Dumbrava Albă și în mai multe locații unde refugiații pot primi pachete umanitare: Moldova-Film, Patria-Lukoil și Dendrarium Park. În plus, linkul către sondaj a fost postat pe toate canalele sociale ale PNUD Moldova, precum și pe platforma guvernamentală unificată pentru refugiați <https://dopomoga.gov.md>.

Un total de 202 de micro-narative au fost colectate în perioada aprilie-iulie 2022. Majoritatea respondenților au fost femei (87%) cu o categorie de vârstă, nivel de educație și nivel de venit variat. Istoriile au fost colectate în mare parte de la refugiați (79%), dar a existat și o oarecare reprezentare a grupurilor minoritare, inclusiv a celor cu dizabilități, minorități etnice, LGBTQIA+ și romi (8%). Doar 31% erau implicați într-o anumită formă de angajare.

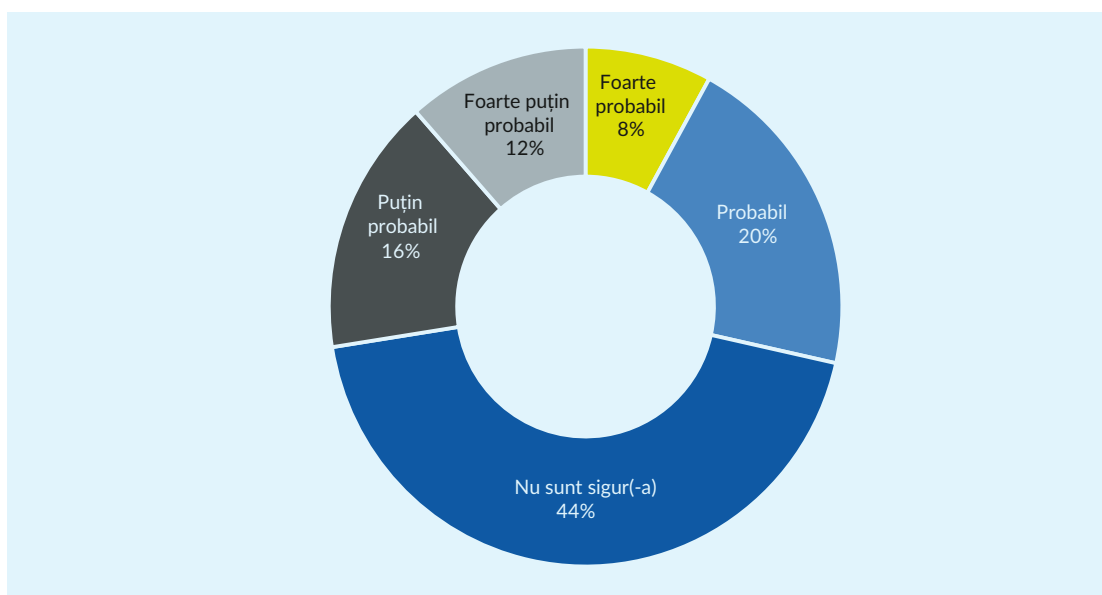
Figura 1. Sunt...(puteti alege multiple optiuni)

Peste jumătate dintre respondenți au calificat tonul emoțional al istorioarei lor drept „pozitiv” (47%) sau „foarte pozitiv” (7%), invocând primirea călduroasă pe care au primit-o în Moldova ca factor prioritar. Alții au avut sentimente mixte – războiul a generat durere și tristețe, dar sunt profund recunoscători pentru ajutorul primit în Moldova și ar fi greșit să nu menționeze bunătatea cu care au fost tratați pe parcurs – suma factorilor negativi și pozitivi i-au determinat să aleagă „neutru” ca răspuns (29%). Restul 18% dintre povești au fost considerate „negative” și „foarte negative”.

Figura 2. **Tonul emoțional al istorioarei mele este...**

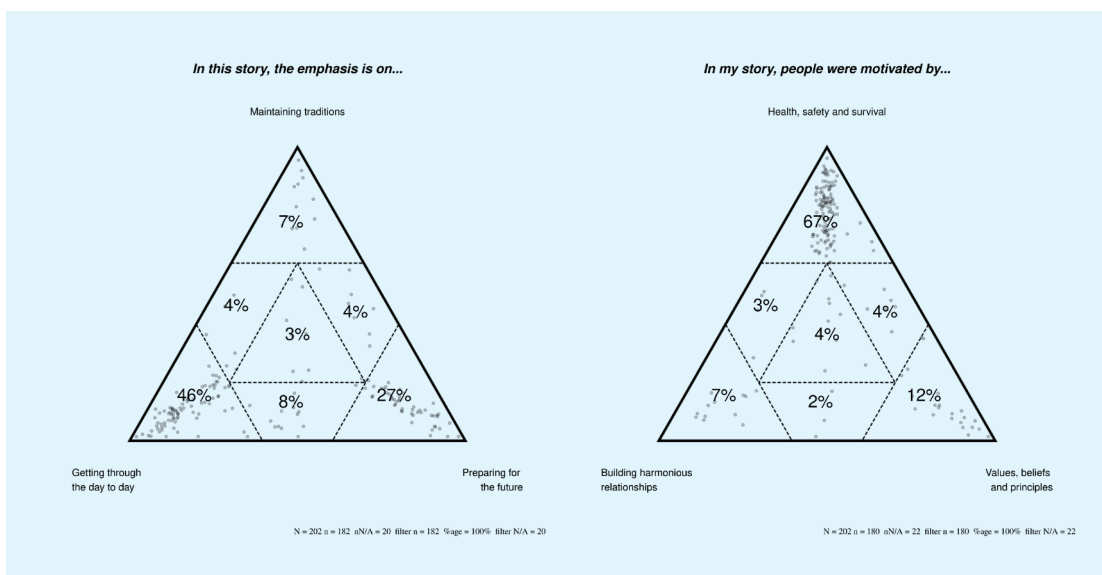
Întrucât marea majoritate a respondenților s-au identificat ca refugiați, probabil deloc surprinzător, 93% au locuit în Moldova de mai puțin de 12 luni. Majoritatea nu erau siguri dacă vor rămâne în Moldova (44%), dar 28% au răspuns că este puțin probabil să rămână, iar 29% au răspuns că ar putea rămâne.

Figura 3. **Cât de probabil este că veți rămâne în Moldova pe termen lung?**

Constatări cantitative cheie

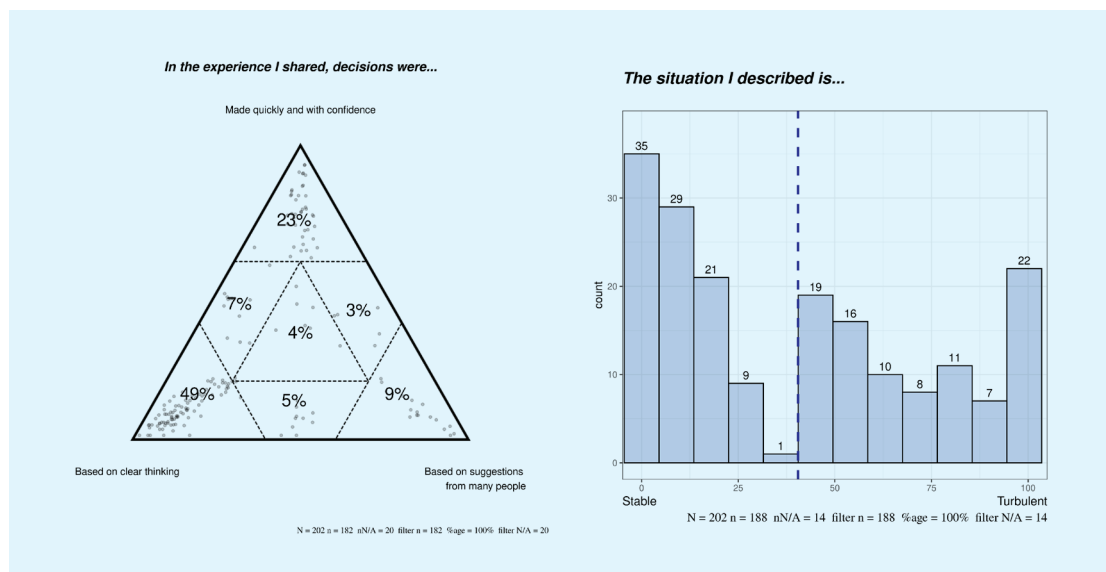
Supraviețuire:

A existat o atitudine în mare măsură de supraviețuire, oamenii fiind concentrați pe satisfacerea nevoilor lor de bază mai degrabă decât pe menținerea tradițiilor culturale sau pe planificarea viitorului (T1: stânga). Supraviețuirea, dacă este lăsată neabordată, poate duce la atomizare socială și izolare personală și, în cel mai rău caz, poate crea condițiile prielnice dezumanizării grupurilor percepute a fi „străine”. Prezența unei mentalități de supraviețuire este consolidată de alte descoperiri (T4: Drept), care sugerează, de asemenea, că oamenii au fost mai mult interesați de sănătate, siguranță și supraviețuire, decât de construirea de relații armonioase și respectarea valorilor și principiilor lor.

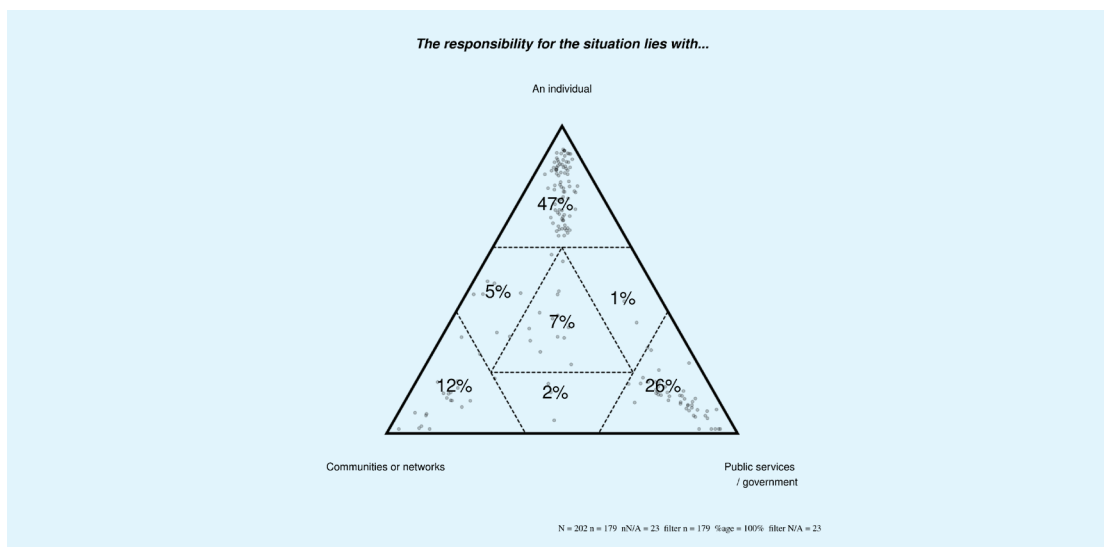
Luarea deciziilor:

Într-o situație de criză, luarea deciziilor în mod asertiv și rapid a fost mai apreciată decât soluționarea problemelor în mod deliberativ (T2: stânga). În situații haotice de criză, de multe ori nu există timp pentru a-i consulta pe alții, iar accentul trebuie pus pe stabilirea rapidă a ordinii și asigurarea stabilității. În termenii Cynefin, prioritatea trebuie să fie trecerea de la haos la complexitate (Snowden & Boone, 2007). Haosul oferă oportunitatea perfectă de a experimenta și formula idei noi. Însă, pe măsură ce situația se stabilizează și se îndreaptă către domeniul complex, ceea ce sugerează și graficul de mai jos (D2: dreapta), luarea deciziilor de sus în jos s-ar putea dovedi a fi periculoasă.

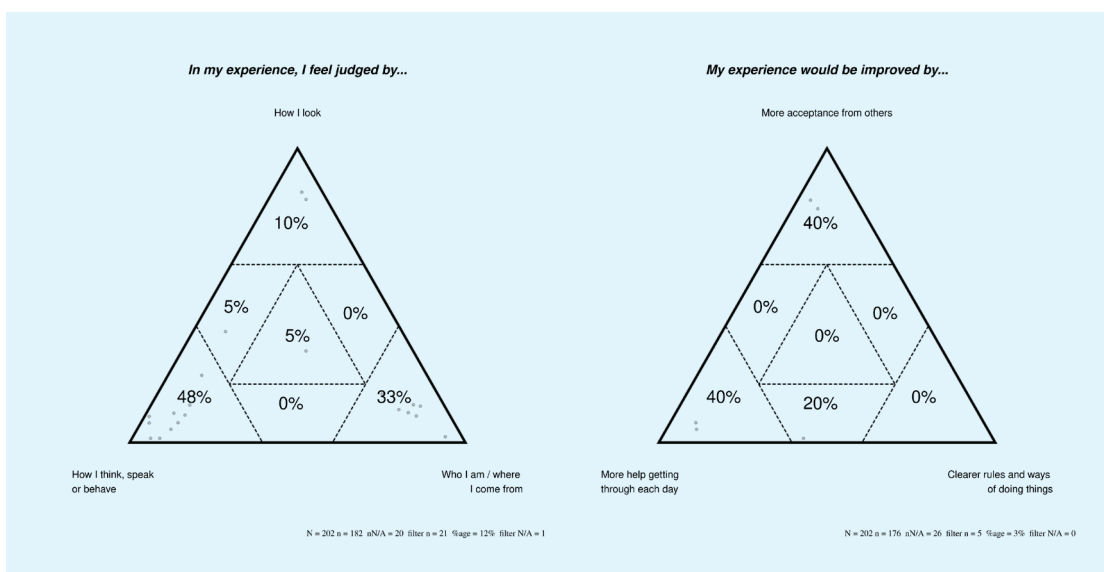
Responsabilitate:

Respondenții au atribuit responsabilitatea în mare parte unui singur individ (în special liderii politici), însă refugiații au avut de mai multe ori șansa să accepte rolul de guvernare și responsabilitate orientată către comunitate (T3). Unii refugiați au demonstrat o conștientizare sporită a interdependenței ca alternativă la independența atomizată datorită experiențelor lor. Poveștile refugiaților au făcut referire în mod repetat la recunoștință pentru ajutorul primit și la un sentiment de incertitudine cu privire la viitor. Este posibil ca acest lucru să le fi afectat atitudinea față de individualism și responsabilitatea individualistă personală. Atitudinile reflectate în răspunsuri au fost multifactoriale, fiind mult mai probabil ca cei care au fost căsătoriți sau într-o relație să spună că responsabilitatea îi revine individului. Era mult mai puțin probabil ca bărbații (care aveau în mare parte vârsta de pensionare), spre deosebire de femei, să spună că responsabilitatea îi revine individului. Acesta sugerează că probabilitatea ca tinerii și/sau cei care au beneficiat de mai mult sprijin social să se identifice cu responsabilitatea individuală să fie mult mai mare.

Prejudecăți:

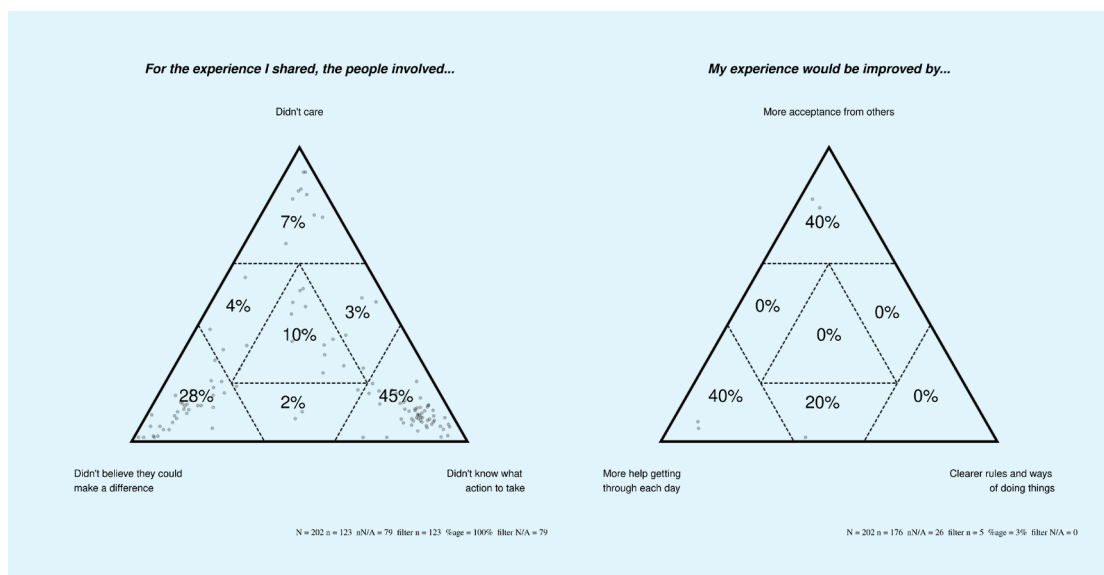
Dacă oamenii au simțit că sunt judecați sau că sunt afectați de prejudecăți, acest lucru se datora în mare parte modului în care oamenii vorbeau sau se comportau, și nu a modului în care arătau sau ce identitate aveau. Cu toate acestea, refugiații care căutau de lucru s-au simțit mai judecați din cauza provenienței lor, în raport cu setul de date general. Acest lucru sugerează că potențialii angajatori ar putea favoriza cetățenii locali în practicile lor de angajare (T5: stânga). În ceea ce privește experiențele grupurilor minoritare sau vulnerabile, poveștile și modelele de date nu au fost foarte diferite. Cu toate acestea, cei care se identifică drept romi s-au simțit mai judecați pe motiv de înfățișare și au căutat mai multă acceptare din partea celorlalți în raport cu setul de date general

(T7: dreapta). Acest lucru sugerează că s-ar putea face mai multe pentru a aborda prejudecățile culturale față de romi.

Cum putem ajuta?

Poveștile oamenilor și modelele de date cantitative dezvăluie că cetățenilor moldoveni le pasă de situație și că au tratat criza refugiaților cu empatie. Principala barieră a fost că oamenii nu știau ce să facă pentru a ajuta sau credeau că nu au capacitatea de a ajuta (T6: stânga). Pentru a îmbunătăți situația, atât pentru refugiați, cât și pentru cetățenii locali care încearcă să sprijine efortul, trebuie să existe reguli și procese mai clare (T7: dreapta).

Constatări narrative

Nevoi specifice mai degrabă decât generale

Toate părțile — refugiați, familii gazdă, voluntari — au fost de părere că, în cea mai mare parte, refugiații primesc tot de ce ar avea nevoie: hrană, adăpost, articole de igienă, ajutor financiar (cei mai mulți au citat ajutorul de 2.200 MDL de la UNHCR). Numai atunci când au fost presați să menționeze ce fel de ajutor ar dori să primească, mai mulți respondenți au venit cu câteva recomandări, subliniind în același timp că nevoile lor de bază sunt acoperite. Îmbrăcămintea de vară (o mulțime de refugiați au venit cu câteva

haine de iarnă); mai multe produse proaspete în ambalaje alimentare, cum ar fi lactate, carne, fructe și legume; tichetele sau asistența directă în numerar; activitățile pentru copii – au fost printre recomandările citate. Prin urmare, domeniul în care este nevoie de acțiuni suplimentare nu este unul general (cum ar fi accesul la alimente), ci este unul suficient de precis (accesul la produse proaspete); în plus, asistența în numerar și tichetele pentru o gamă mai largă de produse au fost citate ca fiind deosebit de încurajatoare, în raport cu donațiile de haine sau alimente. Mai mult, este nevoie de mai multă claritate atunci când este vorba de procesul de solicitare a tichetelor, a asistenței financiare pentru comunitățile-gazdă și a ajutorului financiar pentru refugiați, după cum au menționat mai mulți refugiați, familii-gazdă și voluntari.

În general, respondenții apreciază orice ajutor și sprijin primit în Moldova, neaspirând la o viață de lux. Când au fost întrebați „Ce vă lipsește?” sau „Ce v-ar mai trebui?” un răspuns comun a fost „Avem destule, suntem foarte recunoscători. [Am trecut frontiera fără probleme]. Nu vreau nimic altceva decât să se termine războiul și să nu ajungă și aici” (Refugiat, 70+ ani).

„Suntem mulțumiți de tot, am fost primiți foarte bine, mâncarea este excelentă, voluntarii ne ajută. Camera este curată și bună. Copilul mai mare a luat lecții online. Nora mea a mers la cursuri gratuite organizate de primărie. Am ajuns pe 9 aprilie de la Odesa la Bălți. Am închiriat mai întâi un apartament, dar apoi ne-am mutat într-un cămin medical, dar la sfârșitul lunii trecute am fost transferați la hotel [Hotel Bălți]. Aici condițiile sunt mai bune, suntem recunoscători. Oamenii sunt foarte receptivi” (Refugiată, 50-59 ani)

Îngrijirea copiilor și activități pentru copiii refugiați

Părinții refugiați sunt preocupați de bunăstarea copiilor lor și apreciază activitățile organizate pentru copii – înscrierea la ore sau posibilitatea de a urma lecțiile online, prezența educatorilor în sediul Moldexpo (Chișinău) și Dumbrava Albă (Bălți), posibilitatea de a se juca afară, cursuri de artă creativă, excursii – toate acestea ajută să ținem copiii ocupați, ceea ce contribuie la dezvoltarea lor, la reducerea posibilității de izolare, ajută la atenuarea stresului și oferă timp liber părinților. Părinții refugiați au întâmpinat greutăți la accesarea serviciilor de grădiniță: practic nu mai sunt locuri în grădinițele de stat, iar cele private sunt foarte scumpe. Unii au adus bunicii cu ei ca să aibă grijă de copii. În timp ce

În centrele pentru refugiați îngrijirea copiilor este oferită în mod gratuit la locație, părinții refugiați cu copii mici care locuiesc cu rude sau în locuințe închiriate – adică majoritatea refugiaților – se luptă să acceseze serviciile de îngrijire a copiilor. Acest lucru poate duce la împiedicarea părinților să găsească un loc de muncă, la epuizarea resurselor fizice și emoționale și la izolarea familiilor, împiedicând astfel chiar și incluziune temporară a acestora în societatea locală.

„Ne place aici [tabăra Dumbrava Albă, Bălți], condițiile sunt bune și copiii sunt implicați în activități – asta este foarte important. Altfel, ar fi rămas singuri cât trebuie să mergem la cursuri.” (Refugiată, 40-49 ani)

Instabilitatea locuinței

În timp ce unii refugiați au avut norocul să stea cu rudele, alții au menționat că este dificil să găsească o chirie, deoarece sunt puține locuri disponibile pentru a închiria pe termen scurt, iar plata pentru chirie a crescut în contextul războiului. Printre cei care locuiau în centre de refugiați, se numără persoane mai puțin mulțumite - la Hotel Bălți și Dumbrava Albă, refugiații au fost mulțumiți că au avut propriile camere și băi, în timp ce la Moldexpo, mulți respondenți au menționat lipsa ușilor („camerele” sunt împărțite în funcție de pături), ceea ce a dus la unele situații de furt, iar băile comune au constituit o problemă majoră. Cei care locuiau în centre de refugiați și-au exprimat, de asemenea, anxietatea legată de instabilitatea locuinței - unii au fost mutați din cameră în cameră, iar alții au fost mutați de la un centru la altul. În ceea ce privește familiile-gazdă, mai mulți localnici au menționat că nu și-au dat seama cum să primească ajutorul de 3.500 de lei pentru cazarea refugiaților.

„Înainte de a decide să mergeți în Moldova, trebuie să vă gândiți unde veți locui. Din păcate, aceasta s-a dovedit a fi o problemă foarte dificilă, apartamentele pot fi închiriate minim pe un an sau mai mult sau pe zi, de regulă pentru turiști. Din păcate, acestea sunt regulile pentru închirierea locuințelor. Există și alte opțiuni, dar sunt greu de găsit. ” (Refugiată, 50-59 de ani)

Locuri de muncă

Având în vedere situația instabilă în care se află refugiații, căutarea unui loc de muncă nu este o prioritate pentru majoritatea dintre ei – doar 13% au bifat căsuța „în căutarea unui loc de muncă”. Refugiații au vorbit despre incertitudinea care le caracterizează șederea, de multe ori gândindu-se la faptul că vine o nouă zi în care văd știri despre bombardamente în regiunea lor, care din nou le tergiversează planurile. Unii au raportat că doresc să-și găsească de lucru pentru a nu depinde de ajutor și pentru a exercita un anumit grad de independență. Alții au menționat bariera lingvistică (nu vorbesc limba română) ca un obstacol în găsirea unui loc de muncă. Un grup de femei din centrul Dumbrava Albă a apreciat foarte pozitiv cursurile de formare profesională – se bucură de capacitatea de a învăța noi abilități (coafor, bucătar, manichiură etc.) și de comunitatea pe care o oferă astfel de activități.

În general, încadrarea în câmpul muncii nu a părut o prioritate urgentă în sine pentru majoritatea respondenților, ci mai degrabă un instrument de consolidare a comunității și de dobândire a unui grad de independență financiară.

Direcții de intervenție și soluții

Perspectivile derivate din setul de date și micro-narative sugerează necesitatea de a trece de la intervențiile generice pe termen scurt la intervenții specifice și durabile, depășind atitudinile de supraviețuire și promovând scheme de sprijin transparente și accesibile. Pe măsură ce situația se stabilizează, concentrarea pe soluții umanitare în locul soluțiilor de dezvoltare este necesară pentru a răspunde nevoilor pe termen lung ale oamenilor și pentru a schimba atitudinea de supraviețuire sau de criză. În special, sunt necesare următoarele intervenții:

Proiectarea și punerea în aplicare a inițiativelor specifice:

- Având în vedere că oamenii exprimă nevoi foarte specifice, intervențiile de sprijin ar trebui să vizeze nevoi distincte sau să promoveze soluții flexibile. În ceea ce privește nevoile, serviciile de îngrijire a copiilor au fost menționate ca un domeniu de sprijin, în special activitățile pentru copii și serviciile de grădiniță.
- În ceea ce privește incluziunea socială, integrarea romilor în sistemul educațional și în sectorul ocupării forței de muncă rămâne o prioritate.
- În cele din urmă, asistența în numerar mai degrabă decât cupoanele, care oferă mai multă flexibilitate pentru a răspunde nevoilor specifice ale refugiaților.

Promovarea proiectelor care trec dincolo de mentalitatea de supraviețuire

- Încurajarea oamenilor să caute oportunități economice, reducând în același timp barierele pentru refugiații care caută de lucru
- Îmbunătățirea accesului la oportunitățile economice pentru refugiați și comunitățile-gazdă
- Proiectarea și implementarea programelor axate pe asigurarea stabilității și a sentimentului de siguranță a refugiaților, cum ar fi oferirea sprijinului necesar refugiaților pentru a se muta în locuințe pe termen lung

Sprijinul transparent, accesibil, adecvat și bine promovat

- Promovarea schemelor de sprijin centrate pe om, cu accent pe comunicare clară, acces ușor și o campanie puternică de promovare și distribuire.

Calea de urmat

- Compararea rezultatelor sondajului de micro-narative cu evaluări similare
- Analizarea în continuare a setului de date și a altor evaluări pentru a răspunde la întrebări mai specifice, în special referitoare la mijloacele de trai economice
- Colectarea de date suplimentare cu referire la narațiunile, motivele și nevoile comunităților-gazdă.

Sondaj prin SMS (evaluarea nevoilor multiple)

În paralel cu parteneriatul cu compania Cynefin și partenerii menționați mai sus, pentru a înțelege experiențele atât ale refugiaților ucraineni din Moldova, cât și ale moldovenilor locali prin intermediul acestui sondaj, PNUD Moldova a colaborat cu Orange și Monday.com pentru a realiza un sondaj de proporții mai mici, menit să evalueze nevoile multiple. La cererea guvernului (Ministerul Afacerilor Interne/ Biroul Migrație și Azil) și utilizând lista de numere Prepay distribuite gratuit de Orange refugiaților ucraineni (~49.000 de numere), la aceste numere a fost trimis un link către sondaj, cu un stimulent (minute gratuite; internet gratuit) pentru a îmbunătăți participarea la sondaj. Ca urmare, au fost colectate aproximativ 858 de răspunsuri, între 21.06 și 20.07 (în curs).

Rezultate

Unele dintre rezultate oferă dovezi contrastante sau justificative în raport cu rezultatele sondajului din acest raport: în ceea ce privește demografia, 56,5% dintre respondenți erau din Odesa, cu încă 17,4% din regiunea Mykolaiv. Majoritatea erau femei (82,6%), cu vârsta cuprinsă între 25-44 de ani (58%) și căsătorite (60%).

Încadrarea în câmpul muncii și șederea

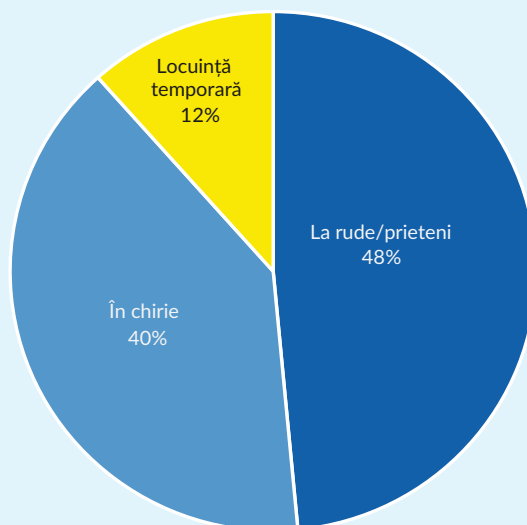
Aproape două treimi (64%) dintre refugiați au răspuns că nu caută un loc de muncă și că se bazează în principal pe asistența din partea organizațiilor (41,3%) sau pe alocația din partea Republicii Moldova (20,2%), ceea ce fundamentează

concluziile acestui raport, și anume că asistența în numerar rămâne foarte valoroasă pentru refugiați. Printre locurile de muncă căutate se numără în principal serviciile comunitare și sociale (15,6%), urmate de restaurante, cafenele și hoteluri (13,4%) și comerțul cu amănuntul (7%). Chiar dacă lipsa de interes pentru căutarea unui loc de muncă s-ar putea datora sentimentului că șederea lor este temporară, sau că nu pot găsi un loc de muncă adecvat sau că angajatorii au o atitudine critică față de ei, este nevoie de mai multe cercetări pentru a înțelege de ce majoritatea respondenților nu caută un loc de muncă.

În ceea ce privește durata șederii și probabilitatea de a rămâne în Moldova, respondenții confirmă constatările acestui raport: majoritatea planifică să rămână 3-4 luni (42,4%) sau 2-3 luni (23%). Cu toate acestea, la întrebarea ce intenționează să facă după cele 90 de zile de ședere temporară în Moldova, majoritatea (56%) au luat în calcul o ședere temporară. Deși rezultatele par paradoxale, acest lucru corespunde sentimentului de haos și cu luarea deciziilor dificile, colectate pe baza micro-narativelor. După cum au arătat rezultatele raportului menționat mai sus, în timp ce unii știau că e posibil să rămână sau nu, majoritatea respondenților nu erau siguri de acest lucru.

Deși insecuritatea locuinței nu a fost abordată în raport, majoritatea respondenților au răspuns că stau la prieteni sau rude (48%) sau locuiesc în chirie (40%). Întrucât servicii precum activități pentru copii sau formare profesională există

Figura 4. In ce tip de locuință stați în Moldova?

în centrele de cazare pentru refugiați și sunt foarte apreciate de refugiați (a se vedea raportul de mai sus), accesibilitatea acestora rămâne mai limitată pentru majoritatea refugiaților. Acest lucru subliniază, de asemenea, importanța ajutorului pentru locuințe de 3.500 de lei, a subvențiilor pentru chirie și, într-o măsură mai mică, a locuințelor temporare sigure și de încredere.

În cele din urmă, în ceea ce privește nevoile, conexiunea la internet (22,1%), serviciile medicale (13%), cazarea (12%) și serviciile de îngrijire sau serviciile de îngrijire a copiilor (10%) s-au clasat pe primul loc.

Figura 5. De ce tip de ajutor aveți nevoie în Moldova?

